

Deel 2: Ontstaan, bewoning en huidige situatie Lonnekerland

Deel 2: Ontstaan, bewoning en huidige situatie Lonnekerland

3 Bewonings- geschiedenis en Landschap

3.1 Tot 1850; de potstal

Op de flank van de stuwwal van de Lonnekerberg liggen de rijksgronnen van de voormalige vliegbasis Twenthe. De bodem bestaat er voornamelijk uit arme zandgrond. Het gebied loopt in hoogte naar het westen af en wordt doorsneden door verschillende beken. Het landschap van en rondom de vliegbasis bestaat uit een zogenaamde heideontginning. De flanken van de stuwwal zijn waarschijnlijk al voor de Middeleeuwen in gebruik genomen als akker [30].

De van oorsprong beboste zandgronden werden in de Middeleeuwen opgenomen in het zogenaamde potstalsysteem. Dit landbouwsysteem kenmerkte zich door drie eenheden: de es (een gezamenlijk akkercomplex voor de voedselproductie) of kamp (kleine en individuele akker), het beekdal of made (voor het weiden van vee) en de woeste gronden (voornamelijk heide), waar vee werd geweid en plaggen werden gestoken. De boerderijen waren veelal geconcentreerd rond de essen of lagen verspreid in het landschap, gekoppeld aan kampen of eenmansesjes.

Dit landbouwsysteem draaide geheel om de schaarste aan voedingsstoffen voor akker- en tuinbouw. In essentie kwam het er op neer dat de natuurlijke bodemvruchtbaarheid van een groot areaal (heide, woeste gronden) geconcentreerd werd in een klein areaal (de es). Met dit landbouwsysteem werd het mogelijk een grotere bevolking te voeden en hiermee werd de basis gelegd voor de eerste stedelijke ontwikkeling op de zandgronden.

Het landschap dat het product was van dit landbouwsysteem, kenmerkte zich aan het einde van de 19e eeuw door een grote mate van openheid. Het grootste areaal

van het landschap werd ingenomen door heide en woeste grond, die door intensieve begrazing vrijwel boomloos waren. De heide ten westen van de Lonnekerberg vertegenwoordigde waarschijnlijk de grootste open ruimte in het Twentse landschap [30], met verre uitzichten.

Zuidkamp en Kamp Overmaat maken deel uit van een ander type landschap, dat kenmerkend is voor de lagere zandgronden. Hier spreken we van een kampenlandschap met verspreide kleine kampen of eenmansessen, beekdalen op geringe afstand en kleinere woeste gronden. Deze elementen worden afgewisseld met lanen en geriefbosjes, waardoor er een parkachtig karakter is ontstaan. Ten zuiden van Kamp Overmaat waren nog in de 19e eeuw kleine heidevelden te vinden, die pas in de 20e eeuw ontgonnen zijn. In het zuiden van Vaneker bevonden zich nog lange tijd woeste gronden [30]. (afb. 3.1)

3.2 Verovering van de leegte

Rond 1850 ontwikkelde zich in Twente de textielindustrie en groeiden de Twentse steden in hoog tempo. De expansie van Enschede en Hengelo en de welvaart van een kleine maatschappelijke bovenlaag legden een grote ruimtelijke druk op het omringende open gebied. Door het in korte tijd beschikbaar komen van grote oppervlakten grond aan het einde van de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw, konden allerlei stedelijke functies een plek vinden op de voormalige woeste gronden ten noorden van Enschede.

Het eeuwenoude potstalsysteem werd in de negentiende eeuw tijdens de Industriële Revolutie, op zijn kop gezet door de intrede van kunstmest en overzeese landbouwconcurrentie. Dit resulteerde in een efficiëntere en minder omvangrijke methode om de vruchtbaarheid van grond op peil te houden.

Met de invoering van de Markewet van 1886 werd de opdeling en ontginning van de gemeenschappelijke woeste gronden bevorderd. In de Nederlandse zandgebieden kwam daarmee een enorm areaal aan grond ter beschikking voor andere functies. Delen van de woeste gronden werden bebost, terwijl andere delen werden omgezet in landbouwgrond. Deze grootschalige heideontginningen kenmerken zich door een rationele opzet met lange rechte lijnen in het zandlandschap. Het landschap op de vliegbasis is dus nog relatief jong.

De textielbaronnen ontwikkelden landgoederen of breidden bestaande landgoederen uit, om landelijk te kunnen wonen in de nabijheid van de stad ('t Holthuis, Oosterveld) en bebosten de woeste grond voor de productie van hout en voor de jacht. Voor de drinkwatervoorziening van Enschede werd een waterwingebied ontwikkeld met spaarbekkens, het huidige Vitens terrein. Deze nieuwe vormen van grondgebruik gedragen zich als een enclave. Met enclaves worden niet-agrarische eenheden bedoeld die zich in meerdere opzichten onderscheiden van hun omgeving en veelal een stedelijke oorsprong hebben. De enclaves onderscheiden zich grofweg op vier manieren van hun omgeving: ruimtelijk, functioneel, bestuurlijk en/of qua toegankelijkheid [10].

In 1921 namen enkele Twentse zakenlieden het initiatief om een veldje voor de vliegsport aan te leggen. Tien jaar later werd dit uitgebreid tot een commercieel vliegveld. Vanuit Twente werd in de jaren '30 een dagelijkse vliegdiens op Schiphol onderhouden. In de nazomer van 1940 werd door de Duitsers begonnen met de grootschalige uitbouw van het vliegveld tot Fiegerhorst. Het gebied werd vergroot van 64 ha tot 1800 ha. Aan het einde van de oorlog vernietigden bombardementen grote delen van de vliegbasis. Direct na de Tweede Wereldoorlog werd begonnen met herstelwerkzaamheden, werd het vliegveld eigendom van Defensie en ook sterk in

- Woeste gronden
- Essen en kampen
- Beekdalen
- Rijksgronden

Afbeelding 3.1: Historische kaart met woeste gronden en beeklopen

- Woeste gronden
- Essen en kampen
- Rijksgronden
- Stedelijke initiatieven

Afbeelding 3.2: Druk van stedelijke ontwikkeling op grootschalige heideontginningen

omvang teruggebracht tot minder dan 500 ha. Tot in de jaren '90 werden gronden herontwikkeld en werd er bijgebouwd, totdat in 2007 het laatste vliegtuig vertrok vanaf de militaire vliegbasis Twenthe [30].

Het vliegveld vormt op dit moment de grootste enclave op de voormalige woeste gronden ten noorden van Enschede. (afb. 3.2)

3.3 Behoud van de grote schaal

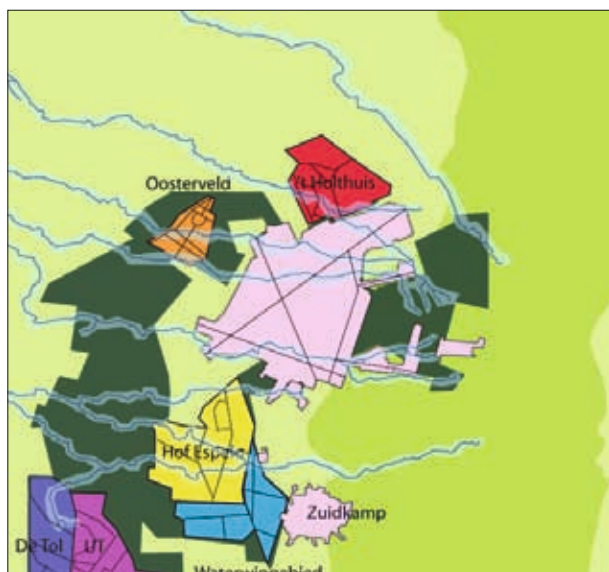
Het vliegveld kon zich op deze plek ontwikkelen vanwege de grote mate van openheid van het landschap. Omgekeerd is het gebied vanwege zijn functie als vliegveld in de 20e eeuw een open gebied gebleven, met markante vergezichten tot ongeveer 4 km lengte. Dit geeft het gebied

een groots en dramatisch contrast met de kleinschalige omgeving en ook met de rest van Twente. Elders in Twente is deze grote schaal verdwenen door verstedelijking en bebossing van de voormalige woeste gronden. De monumentale openheid van het plangebied is een belangrijke kwaliteit [30]. Het vliegveld is de laatste grote open plek van Twente en kan worden beschouwd als monument voor alle voormalige heidevelden. Het landschap van Zuidkamp, deel van het kampenlandschap, heeft door de militaire functie juist het kleinschalige karakter weten te behouden. De vliegbasis Twenthe heeft er dus voor gezorgd dat het oorspronkelijke open karakter van het landschap in grote lijnen is behouden, terwijl het landschap in de omgeving in de afgelopen decennia sterk is veranderd.

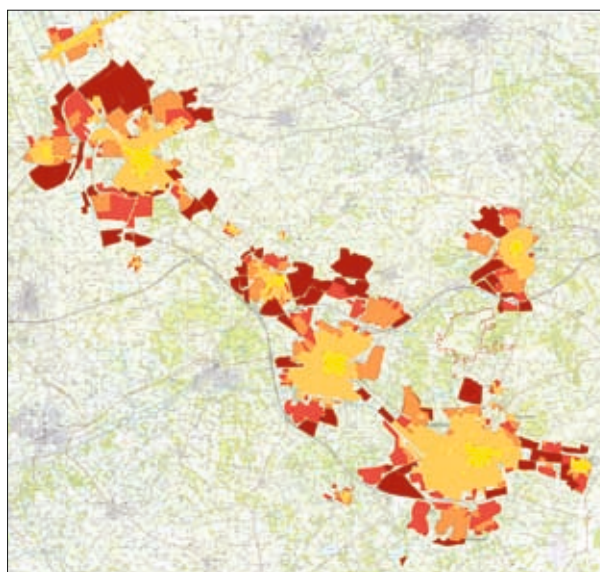
3.4 Vliegbasis Twenthe als landgoed

Het vliegveld kende, vergelijkbaar met de omringende landgoederen, een strenge interne organisatie en was met hekken afgesloten van de omgeving. Het terrein werd geëgaliseerd voor een vlakke ligging van start- en landingsbanen. Ook in het oorspronkelijke watersysteem werd zwaar ingegrepen. Vanwege de ontwateringseisen werd het gebied intensief gedraineerd en verdween het oorspronkelijke bekensysteem. (afb. 3.3)

Het Oversticht heeft een cultuurhistorische waardestelling gemaakt voor de vliegbasis Twenthe [30]. Hierin benoemen zij een viertal historische lagen voor dit 'landgoed', die hun effect gehad hebben op de interne ordening van het gebied:

Afbeelding 3.3: interne organisatie Vliegbasis en omliggende landgoederen

Afbeelding 3.4: Stedelijke ontwikkeling naar tijdsbeeld [47]

- Het Oude Landschap, tot 1940
- De Oude Oorlog, 1940-1945
- De Koude Oorlog, 1945-1989
- Het Nieuwe Vliegveld 1989-2004

Het Oude Landschap van Vliegbasis Twenthe wordt gekenmerkt door zijn grote mate van openheid. De stichters van het eerste vliegveld benutten de grote openheid en de beschikbaarheid van de in onbruik geraakte woeste grond. De Oude Oorlog wordt gekenmerkt door het toepassen van camouflage, vooral vanuit de lucht, waarvoor stedenbouwkundige en architectonische middelen zijn ingezet.

De bebouwing van de Vliegerhorst was verdeeld in verschillende kampen die vanuit de lucht de indruk van agrarische nederzettingen moesten wekken. De architectuur van de militaire bebouwing is gebaseerd op traditionele

plattelandsarchitectuur, zoals goed herkenbaar in Zuidkamp.

Tijdens de Koude Oorlog werd camouflage op een andere manier toegepast, namelijk door bunkers en shelters met aarde en begroeiing te bedekken. De bebouwing werd aangepast aan een gestationeerd leger, met meer 'gewone' bedrijfsmatige gebouwen.

In de periode van het "Nieuwe Vliegveld" werd er vooral uitgebreid in de zuidoosthoek van de vliegbasis ten behoeve van de burgerluchtvaart. Camouflage was niet langer een leidend thema.

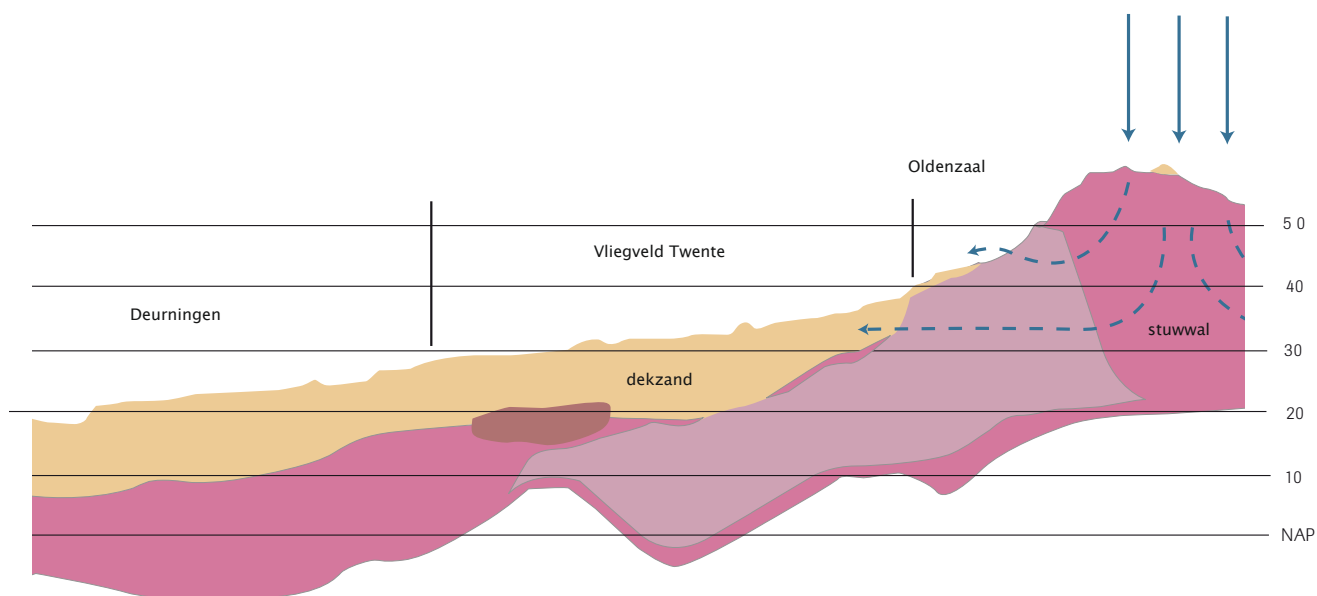
3.5 Verstedelijking

Van afzonderlijke steden heeft de Twentse stedenrij Almelo, Borne, Hengelo, Enschede

zich in een eeuw tijd ontwikkeld tot een forse stedelijke agglomeratie, die vrijwel geheel aan elkaar is gegroeid. Afbeelding 3.4 laat deze ontwikkeling over de jaren zien. Oldenzaal ligt geografisch gezien nog altijd los van de voornoemde steden. Samen maken de kernen deel uit van een netwerkstad. Tussen Enschede, Hengelo en Almelo kan men zelfs spreken van een stedenband. Het middengebied tussen de steden Enschede, Hengelo en Oldenzaal is, mede vanwege de ligging en geluidscontouren van de militaire vliegbasis Twenthe, relatief open gebleven. De groei van Hengelo en Enschede heeft zich ontwikkeld langs grote infrastructuurlijnen zoals de snelwegen A35 en A1.

In de toekomst zullen de steden naar verwachting verder naar elkaar toegroeien en komt ook de driehoek tussen Enschede, Hengelo en Oldenzaal langzamerhand onder

Afbeelding 4.1: Bodem, relief en stuwwal

druk van verstedelijking te staan. Deze ontwikkeling is reeds zichtbaar. Hengelo breidt aan de noord- en oostzijde uit, terwijl Oldenzaal aan de westzijde gebieden ontwikkelt. Enschede ontwikkelt tegelijkertijd aan de noordzijde het woongebied 't Vaneker. (afb. 3.4)

4 Beschrijving huidige situatie

4.1 Bodem & relief

Het plangebied wordt gekenmerkt door een voor Nederlandse begrippen flink reliëf. Het ligt op de overgang van de Lonnekerberg

(maximaal 56m +NAP), naar het vlakkere en lager gelegen terras. Van oost naar west loopt de hoogte in het plangebied af van maximaal 40m +NAP naar 30m +NAP. (afb. 4.1)

Door stuwing van aardlagen is de bodemsamenstelling op de Lonnekerberg erg gevarieerd (o.a. zand, tertiaire klei). Aan de hoge oostflank van het plangebied komt tertiaire klei aan de oppervlakte voor. Ten westen van de Lonnekerberg is over een breedte van ca 500 m fluvioglaciaal zand afgezet. De rest van het gebied ligt op een postglaciale dalopvulling of laagterras, bestaande uit gelaagde fijne zanden met kleibanken en veenlenzen en plaatselijk grover en fijner grind. De bodem bestaat

uit veldpodzolgronden met leemarm en zwakleemig fijn zand.

4.2 Archeologie

Door de gemeente Enschede is in 2007 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het gehele terrein van de vliegbasis Twenthe [8].

Het plangebied heeft een overwegend lage archeologische verwachting op de archeologische verwachtingenkaart van de gemeente Enschede. Voor wat betreft het aantreffen van archeologische waarden uit de periode jagers/verzamelaars heeft een oostelijk gedeelte van het terrein een middelhoge verwachting, vanwege

een fossiele beekloop. Echter, het vliegveld is tijdens de oorlog door diverse oorzaken zwaar beschadigd geraakt. Naar alle waarschijnlijkheid zijn deze krijgshandelingen gepaard gegaan met bodemverstoringen. Ook zijn de gronden op het vliegveld enkele keren omgeploegd ten behoeve van de verschraling van het landschap. Doordat archeologische waarden uit de periode jagers/verzamelaars zich meestal vlak onder het oppervlak bevinden, is de kans dat er intacte waarden uit deze periode resteren vrij klein.

4.3 Bodemverontreiniging en munitie

Voor de vliegbasis is in het voorjaar van 2008 een bodemkwaliteitskaart vervaardigd [24]. Op de kaart is aangegeven waar bodemverontreinigingen aanwezig zijn die wettelijk gesaneerd moeten worden. Het gaat om geconcentreerde gebieden ten noorden van de landingsbaan en in Oostkamp. Daarnaast is er sprake van verspreide verontreiniging waarvan de noodzaak tot sanering afhangt van het beoogde ruimtelijk gebruik. Niet het gehele gebied van de vliegbasis wordt bestreken door het onderzoek. Bodemsaneringsmaatregelen zijn afhankelijk van de mate van vervuiling en van de functie die vervuilde delen van de voormalige vliegbasis in de toekomst krijgen.

De kans op aanwezigheid van munitie is voor de vliegbasis in kaart gebracht. De kans op munitie is groot aan de westzijde en rond de landingsbaan [24].

Ook in Zuidkamp is plaatselijk sprake van enkele gevallen van bodemverontreiniging en is er in beperkte mate kans op het aantreffen van munitie [24]. In Prins Bernhardpark en Overmaat zijn geen noemenswaardige saneringsgevallen aan te wijzen en beide locaties zijn in beperkte mate verdacht ten aanzien van explosieven. (afb. 4.2, 4.3)

4.4 Watersysteem

De Lonnekerberg is onderdeel van het Twentse stuwwallencomplex waar verschillende beken ontspringen. Door de dunne watervoerende laag op de stuwwal reageert het beeksysteem hier van nature heel snel: kort na een regenbui staan de beken al vol water, daarna zijn ze ook snel weer terug op hun oorspronkelijke peil. De beken in het plangebied behoren tot de bovenloop van het systeem en zijn dus relatief smal.

De Lonnekerberg vormt het brongebied van de Jufferbeek in het noorden en de Leutinkbeek in het zuiden. Daarnaast was het van oorsprong de bron van twee andere beken: de Hesbeek en de Blankenbellingsbeek. In de negentiende eeuw zijn op de Lonnekerberg rabatten (greppels) aangelegd om bosbouw mogelijk te maken, waarmee de waterafvoer van de berg is versneld. Daarnaast is door intensieve drainage van het vliegveld de waterhuishouding op de vliegbasis zelf sterk veranderd en zijn de Hesbeek en de Blankenbellingsbeek 'afgekapt' en vergraven. Ze worden gevoed vanuit drainagebuizen van het vliegveld. Ook verder westelijk stroomafwaarts is het watersysteem door menselijk ingrijpen veranderd en worden de Hesbeek, de Blankenbellingsbeek en de Leutinkbeek via de Koppelleiding om Hengelo heengeleid naar het Twentekanaal. De Jufferbeek, overgaand in de Deurningerbeek, heeft nog het meest een natuurlijk meanderend karakter.

Ten noorden van Zuidkamp loopt de Eschbeek met een vrij natuurlijk beeld en meanderend karakter. Op enige afstand ten zuiden van Zuidkamp loopt de Vanekerbeek langs de stadsrand met Enschede. Het gaat hier om een vergraven beek. (afb. 4.4)

4.5 Flora en Fauna

De vliegbasis heeft een rijke flora en fauna met verschillende rode lijstsoorten [36]. De combinatie van verschaalde graslanden met relatief jong loof- en naaldbos en struweel, en de verschillen in grondwater en bodemsamenstelling hebben geleid tot een divers spectrum aan flora en fauna. Het vormt onder meer een van de meest vlinderrijke plekken in Nederland. Daarnaast komen er vogelsoorten voor als de veldleeuwerik, tapuit, geelgors en kwartel, die op de cultuurgronden buiten de vliegbasis nauwelijks meer bestaan. Verspreid over de basis en Zuidkamp komen poelen voor die van belang zijn voor amfibieën zoals kikkers, kam- en watersalamanders. Enkele bunkers op de vliegbasis zijn door vleermuizen in gebruik genomen als onderkomen. Ook op Zuidkamp komen verscheidene soorten vleermuizen voor. Bij waardevolle locaties op kaart gaat het om bijzondere vegetaties die gekoppeld zijn aan schrale, open en natte groeiomstandigheden of om schrale (heide) vegetaties.

Zuidkamp, Overmaat en Prins Bernhardpark zijn, ondanks de kleinschalige afwisseling op het terrein, ecologisch gezien minder waarvol dan de vliegbasis. Dit vloeit voort uit de beperkte omvang en de ligging te midden van natuurarme en agrarisch intensief beheerde gronden. (afb. 4.5)

4.6 Landgoederen

Rondom het vliegveld bevindt zich een gordel van oude en 19e eeuwse landgoederen waaronder de Lonnekerberg, 't Holthuis, Oosterveld, Oosterhof, Het Leutink en Hof Espelo.

Een aantal landgoederen is door Stichting Landschap Overijssel aangekocht. Het Oosterveld is in particuliere handen en is in het kader van de Natuurschoonwet (NSW) opengesteld. Kenmerken van de

landgoederen zijn: een parkachtige aanleg, contrast van gebogen en rechte lijnen en de aanwezigheid van bijzondere heester- en boomsoorten als rododendron, rode beuk, moerascipres en andere cultivars of exoten. (afb. 4.6)

4.7 Infrastructuur

Het vliegveld ligt dichtbij aanwezige (hoofd)infrastructuur. Ten noorden van de vliegbasis ligt de rijksweg A1 (Amsterdam-Berlijn). Parallel ten noorden van deze snelweg ligt de N342 (Hengelosestraat/Oldenzaalsestraat). Parallel ten zuiden van de A1 ligt de spoorlijn Amsterdam – Berlijn.

Vanaf de A1 vormt de Vliegveldweg/Weerseloseweg N737 de westelijke ontsluitingsweg langs de vliegbasis naar Enschede-Noord. Kamp Overmaat en Zuidkamp liggen aan de hieraan oostelijk lopende Vargershuizenweg en Braakweg. Aan de oostzijde van de vliegbasis ligt de N733 (Oldenzaalsestraat), waaraan het Prins Bernhardpark ligt. Haaks op de N733 liggen twee wegen: de Noordergrensweg en Oude Deventerweg. Deze wegen ontsluiten de vliegbasis aan de oostzijde [30].

Op het gebied van de vliegbasis zelf bevindt zich een landingsbaan van 3 km lang, een stelsel van taxibanen, een ringweg en overige weginfrastructuur behorende bij de militaire basis. Binnen Zuidkamp is een fijnmazig wegenpatroon te vinden, met de Zuidkampweg als hoofdweg. (afb. 4.7)

4.8 Recreatief netwerk

Belangrijke elementen op het gebied van recreatie en toerisme vormen de routestructuren en de verbindingen tussen het landelijke gebied en de stedelijke gebieden in de driehoek van Enschede, Hengelo en Oldenzaal. Rondom de vliegbasis bevindt zich een fijnmazig netwerk van fiets-, wandel- en ruiterpaden. Dit

netwerk is mede vormgegeven door de Regio Twente, waardoor langere routes door het buitengebied mogelijk gemaakt worden. De stadsranden vormen een belangrijk recreatiegebied, waarbij het accent ligt op natuur en landschapsbeleving in combinatie met uitingen van kunst en cultuur. Dit wordt zoveel mogelijk gecombineerd met speelvelden, plukweiden, picknickplaatsen en barbecueplekken. Het 'rondje Enschede' is hier een goed voorbeeld van, doordat het gebruik maakt van bestaande recreatieve routes door het gebied.

De vliegbasis zelf wordt omgeven door hekken en is niet toegankelijk voor publiek. Er kunnen kansen gecreëerd worden voor nieuwe recreatieve routes in het gebied indien de hekken (gedeeltelijk) verwijderd worden. De vliegbasis wordt in de bestaande situatie gebruikt voor recreatief vliegverkeer (motor-, model- en zweefvliegen). (afb. 4.8)

4.9 Bebouwing

De gronden van de voormalige vliegbasis Twenthe en de kampen bevinden zich in een agrarisch bebouwd cultuurlandschap, gekenmerkt door openheid. Op de rijksgronden van de voormalige vliegbasis Twenthe bevindt zich een uiteenlopend spectrum aan bebouwing in lage dichtheden en uit verschillende tijdsperiodes.

Vliegbasis

Rond het open hart van de vliegbasis, de landingsbaan, bevinden zich verschillende clusters van bebouwing, gebouwd vanaf 1940 tot 2000. In totaal gaat het om ca 95.000 m² bvo. We maken het onderscheid tussen:

1. Noordzijde

Hier bevindt zich onder andere de zogenaamde 'druiventros' van shelters (overdekte parkeerplaatsen voor vliegtuigen), enkele hangars en bedrijfsgebouwen.

Afbeelding 4.2: Bodemkwaliteit vliegbasis [24]

Afbeelding 4.3: Verwachtingenkaart explosieven op basis historisch onderzoek [24]

2. De Strip

Op de flank van de Lonnekerberg bevinden zich onder meer de verkeerstoren, de brandweergarage, de commandobunker, enkele bunkers en een aantal relatief nieuwe gebouwen.

3. Oostkamp

Hier zijn onder andere enkele grote hangars te vinden en de zogenaamde munitiestraat, een serie munitiebunkers en bedrijfsgebouwen.

4. Zuidzijde

Hier staat het entreegebouw voor de burgerluchthaven en aangrenzend de militaire bebouwing (buiten het plangebied).

Verspreid over het terrein van de vliegbasis bevinden zich de kenmerkende personal shelters, kleine betonnen militaire schuilgelegenheden.

Prins Bernhardpark

Hier bevindt zich bebouwing uit de tijd van de Duitse bezetter met een kenmerkende, op regionale bouwstijlen geïnspireerde architectuur waaronder de voormalige officiersmess en het wachtgebouw. Totaal gaat het om ca 3.700 m² bvo.

Zuidkamp

Zuidkamp kenmerkt zich door bebouwing uit de tijd van de Duitse bezetter, waaronder de bebouwing bij de entree, een voormalige kapel, een lesgebouw, een aula en lijkenhuis. Verder zijn er enkele werkplaatsen en legeringsgebouwen te vinden. Zuidkamp beschikt verder over een relatief nieuwe officiersmess en enkele sportvelden. Urban Fabric heeft een quick-scan uitgevoerd naar de cultuurhistorische waarden van het gebied [58]. Totaal gaat het om ca 36.500 m² bvo.

Kamp Overmaat

In Kamp Overmaat staan enkele voormalige Duitse militaire woningen en de voormalige eetzaal en keuken in landhuisstijl. Deze is

thans in gebruik als kantoor. Totaal gaat het om 1.100 m² bvo.

Het Oversticht onderscheidt een aantal waardevolle individuele gebouwen, ensembles van gebouwen, structurerende (lijn)elementen en waardevol landschap/park/bos voor elk van deze gebieden. Zie hiervoor [30].

4.10 Te handhaven militaire objecten en terreinen

Verspreid in het gebied bevinden zich enkele militaire objecten en terreinen die gehandhaafd blijven. Daarbij gaat het soms om kleine enclaves, soms om grotere gebieden aan de zuidrand van de vliegbasis. Op de vliegbasis houdt Defensie in totaal 19 ha in gebruik voor CIMIC-doeleinden (Civil Military Corporation), twee zendercomplexen en een radarinstallatie. Op Zuidkamp blijft Defensie de eigenaar van twee clusters met een gezamenlijke oppervlakte van 4,5 ha, waar een bedrijfsrestaurant en een aantal legeringsgebouwen zijn gesitueerd. (afb. 4.9)

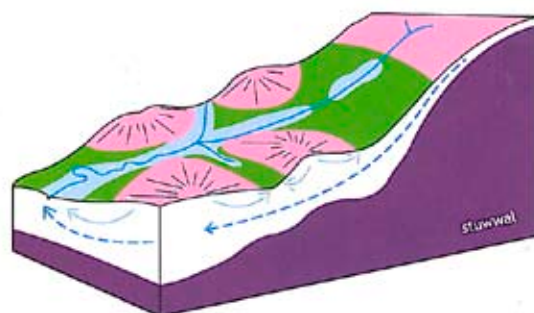
4.11 Ruimtelijke beperkingen

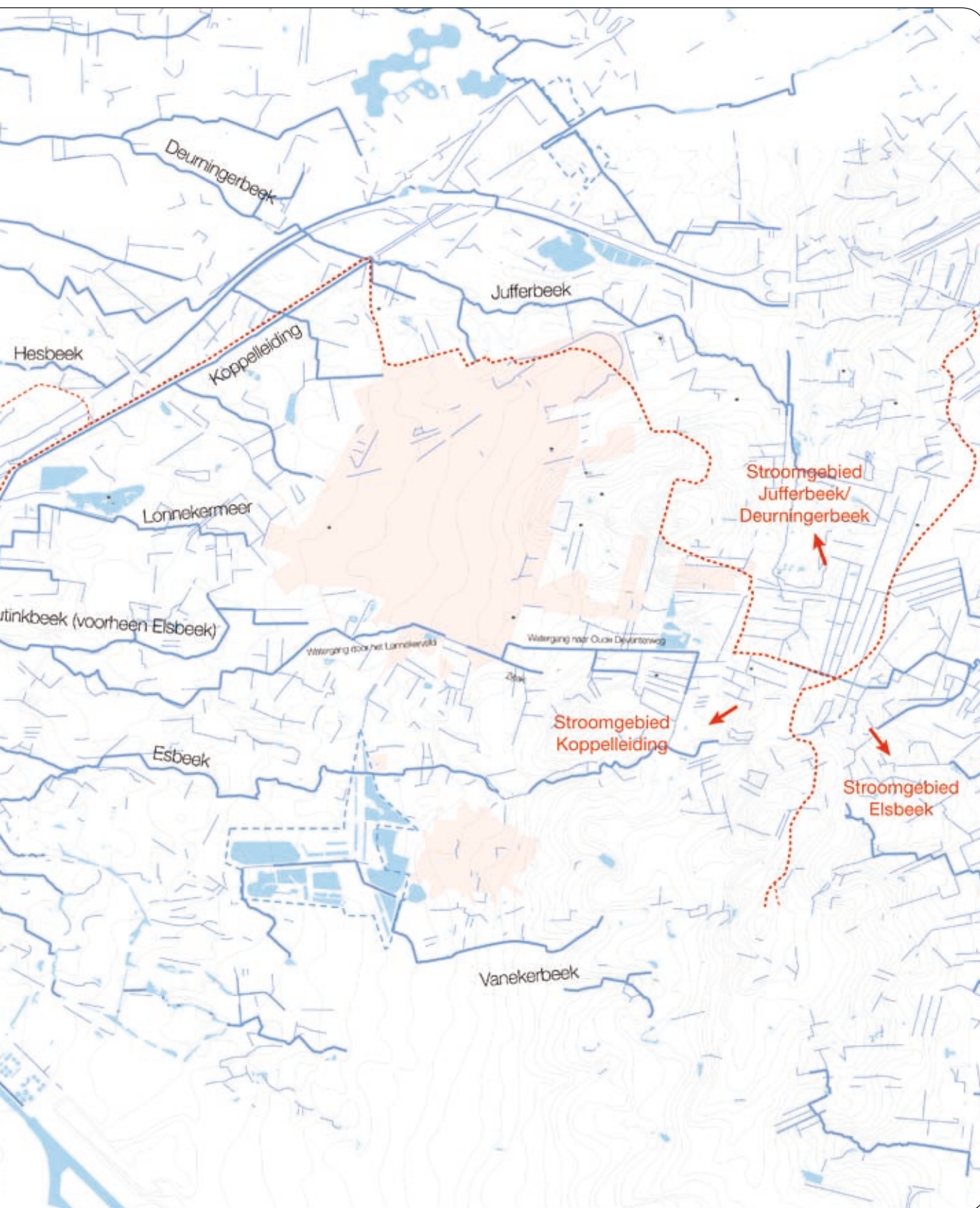
Op de vliegbasis bevindt zich apparatuur die beperkingen oplegt aan de bebouwingshoogte in de omgeving. De maximale bebouwingshoogte wordt in overleg met Defensie vastgesteld. Het gaat om twee LVL/GL-radiosystemen en een MASS radar. Binnen een straal van 600 meter van de radiosystemen en binnen een straal van 500 meter rond de radarinstallatie geldt een maximale bebouwingshoogte van 22 meter. Zie hiervoor afbeelding 4.10. De MASS-radar legt bebouwingsbeperkingen op in een straal van 15 NM (15 nautische mijlen is ca 27,8 km). Binnen dit gebied geldt een maximale bouwhoogte van 45 m ten opzichte van de maaiveldhoogte ter plaatse van de positie van de radar [37].

Vanaf de A1 loopt langs de Vliegveldweg een leidingstraat. Door het Wvg-gebied loopt een aantal leidingstracés, waaronder een drietal leidingen naar de vliegbasis. De vliegbasis valt buiten de geluidscontour van de A1. In de zuidoosthoek van de vliegbasis ligt een hinderzone rond een bedrijfsgebouw. (afb. 4.9)

Afbeelding 4.4: Hoogtekaart en watersysteem

Afbeelding 4.5: Variëteit aan beplantingssoorten

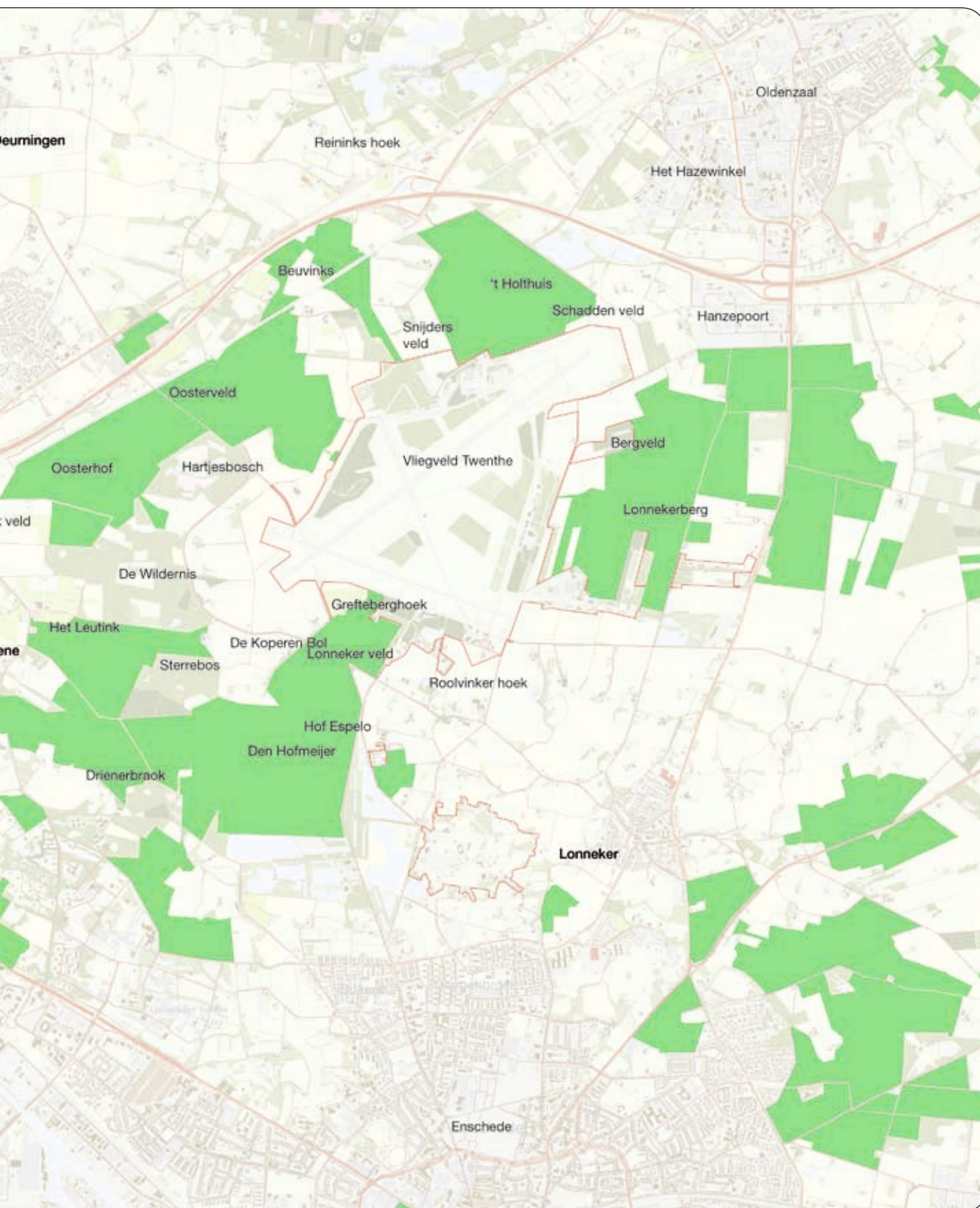

Afbeelding 4.6: Landgoederen rondom vliegbasis

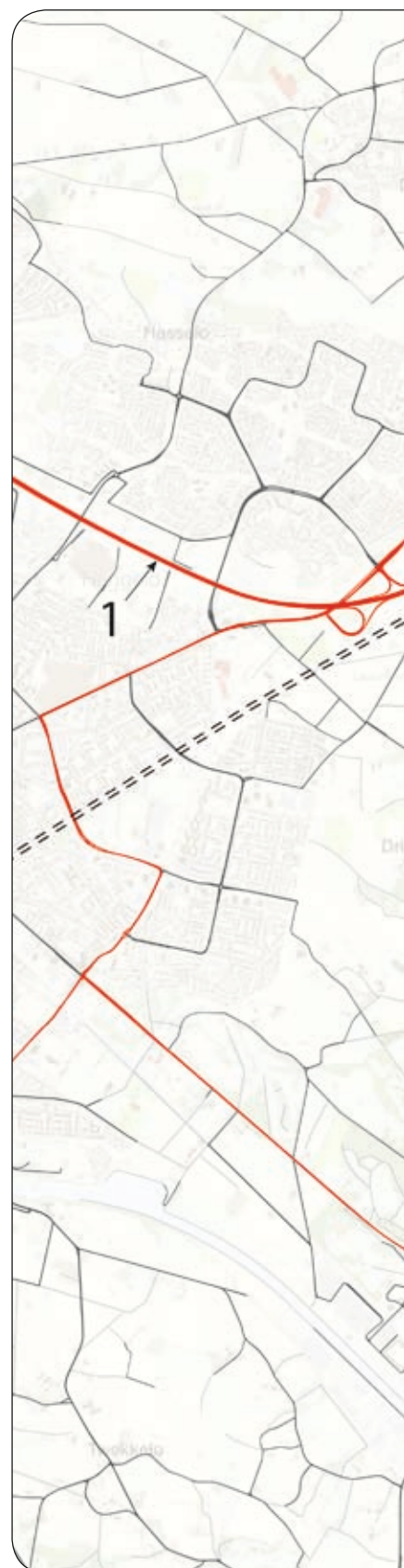
- Rijksgron
- Landgoed

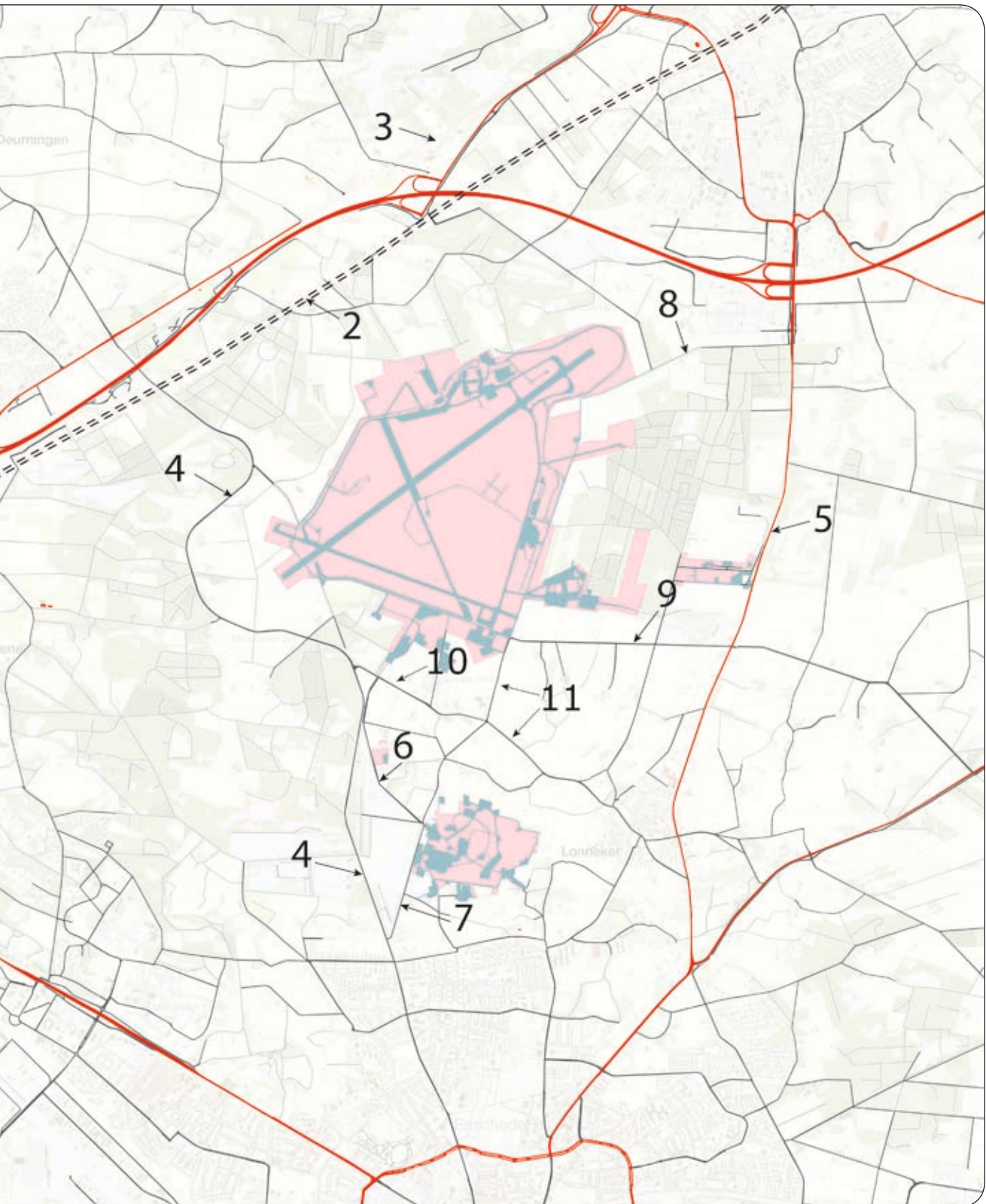

Afbeelding 4.7: Infrastructuur

	Rijksgronden	1 Rijksweg A1
	Infrastructuur Rijksgronden	2 Spoorlijn Amsterdam/Berlijn
		3 Provinciale weg N342 Hengelsestraat
		4 Vliegvelddstraat – Weerloseweg N737
		5 Oldenzaalsestraat N733
		6 Vargershuizenweg
		7 Braakweg
		8 Noordergrensweg
		9 Oude Deventerweg
		10 Snellenweg
		11 Vliegvelddweg

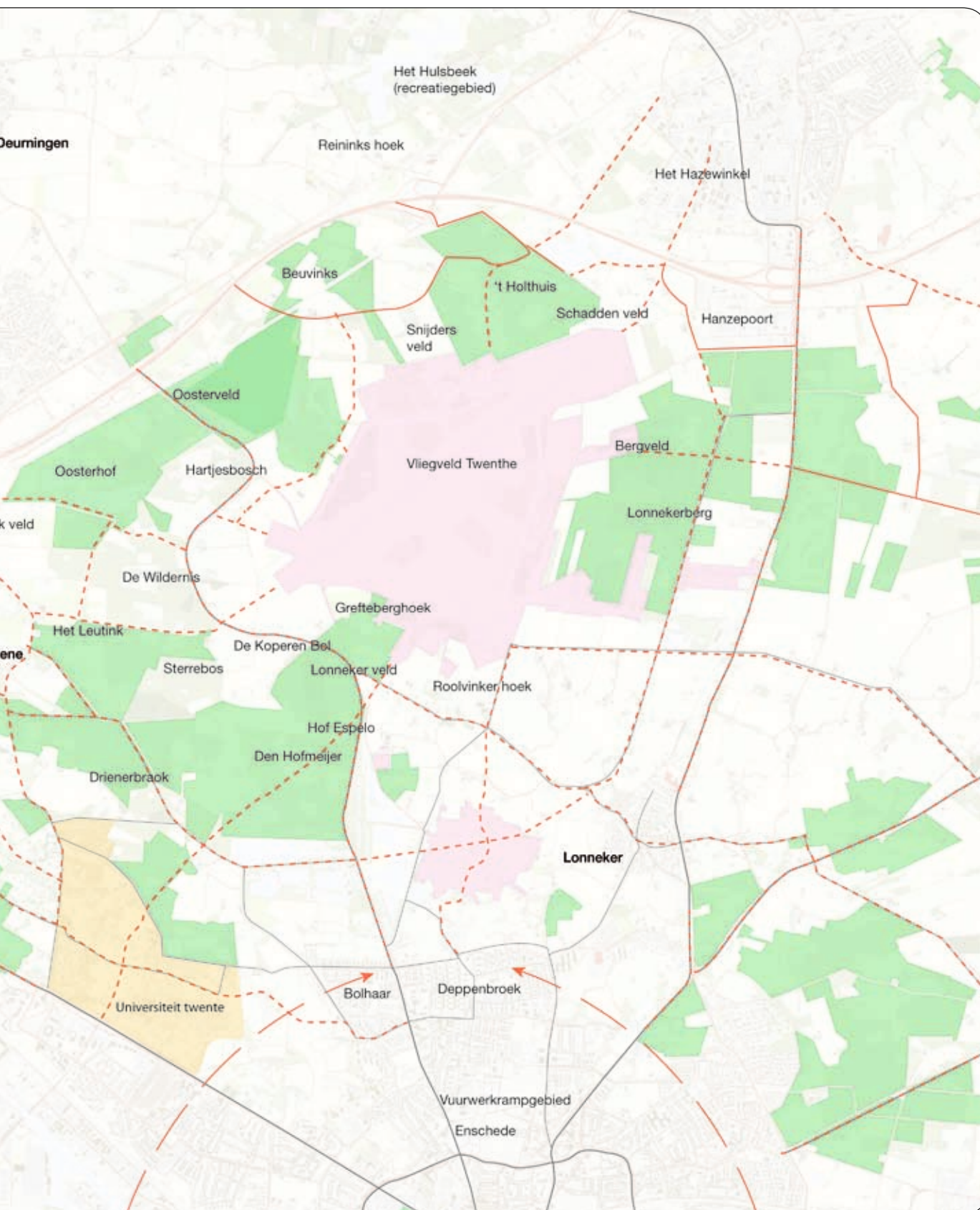

Afbeelding 4.8: Recreatief routenetwerk rondom vliegbasis

- Rondje Enschede (In productie)
- Vrijliggend fietspad
- Fietsverbinding over lokale weg of parallelweg
- Primaire fietspaden (Gem. Enschede)
- Secundaire fietspaden (Gem. Enschede)
- Landgoed
- Rijksgroden
- Universiteit Twente

Afbeelding 4.9: Ruimtelijke beperkingen op en rondom vliegbasis

- Rijksgronden
- Aanhouden militair terrein
- Belemmeringszones
- Bedrijveninventarisatie: overig/agrarisch
- Bedrijveninventarisatie buffer
- Enschede hoogspanning
- Enschede gasleidingen
- Dinkelland leidingen
- Hoogspanningleiding
Streekplan Overijssel 2000+ plankaart 4
belemmeringskaart
- Onderzoek geluidscontour A1
- WVG
- Gemeentegrens

